

ОПРЕДЕЛЕНИЕ

№ 49

гр. София, 04.07.2024 г.

ВОЕННО-АПЕЛАТИВЕН СЪД в закрито заседание на четвърти юли през две хиляди двадесет и четвърта година в следния състав:

Председател: полк.ЛИДИЯ П. ЕВЛОГИЕВА

Членове: полк. ПЕТЬО СЛ. ПЕТКОВ
полк.ЮЛИЯН В. БАНКОВ

като разглежда докладваното от полк.ЛИДИЯ П. ЕВЛОГИЕВА Въззивно частно наказателно дело № 20246000600049 по описа за 2024 година

образувано по частен протест, вх. № 879/30.05.2024 г. по описа на Военен съд - Пловдив от полк. А.Д.У. – прокурор във Военно-окръжна прокуратура - Пловдив и частна жалба, вх. № 896/03.06.2024 г. по описа на Военен съд – Пловдив от пострадалите, конституирани като граждански ищци и частни обвинители А. Г. Г., К. Н. К. и Н. К. К. чрез повереника си адвокат С. В. срещу протоколно определение № 93/27.05.2024 г. по НОХД № 65/2024 г. на Военен съд – Пловдив.

Производството е по реда на чл. 249, ал. 3 от НПК, в касационната му фаза.

С обжалваното определение в разпоредителното заседание по делото Пловдивският военен съд е прекратил съдебното производство по НОХД № 65/2024 г. по описа на съда и е върнал делото на прокурора за отстраняване на допуснатите съществени нарушения на процесуалните правила в досъдебната фаза на наказателния процес.

В частен протест срещу посоченото определение се аргументират доводи за неправилност и незаконосъобразност на определението. Твърди се, че, в определението е налице неяснота, тъй като на л. 17 (последно изречение) е изписано „чл. 248, ал.1, т.1 от НПК“, а следвало да бъде „чл. 248, ал.1, т.1 и т.3 от НПК“. Считат, че това съществено затруднява обвиняемите да разберат на кое точно основание се връща делото им и правата им ще бъдат сериозно накърнени. На следващо място, възразява се срещу извода на съда, че в обвинителния акт е налице непълнота и неяснота относно фактическата обстановка и съставомерните признаци на деянието и участието на обвиняемите в него. Твърди се, че обвинителния акт съответства на изискванията на чл. 246 от НПК. Според прокурора няма изискване на процесуалния закон в обвинителния акт да бъдат изложени обстоятелства, които да свържат престъпната дейност с работата им в армията, военното

имущество или военната дисциплина. Сочи се, че обвинителният акт е ясен, кратък и непротиворечив.

Иска се отмяна на атакуваното определение, с което съдебното производство е прекратено и делото е върнато на прокуратурата, като неправилно и незаконосъобразно.

По делото е постъпила и частна жалба, вх. № 896/03.06.2024 г. по описа на Военен съд – Пловдив от граждански ищци и частни обвинители А. Г. Г., К. Н. К. и Н. К. К. чрез повереника им адв. С. В. срещу посоченото определение, с която се излагат съображения за неправилност и незаконосъобразност на определението. Твърди се, че с постановеното определение се цели повторение на извършени процесуални действия от страна на държавното обвинение, а именно изпращане на делото отново в Районна прокуратура - Пловдив, за обединяване на съдебното производство и внасяне на един обвинителен акт срещу трима съизвършители. Преюдициалният въпрос за подсъдността на делото е решен и това се установява от постановените предходни актове на Върховния касационен съд и Върховната касационна прокуратура по делото. Счита се, че повтарянето на същите съдопроизводствени действия от страна на Военна прокуратура - Пловдив би довело до сериозно накърняване правата на пострадалите лица, от защита на техните права и законни интереси, както и отказ от адекватно правораздаване спрямо тях, гарантирано от Конституцията на Република България.

Молят да бъде постановено определение, с което да се отмени определението на Военен съд – Пловдив, като незаконосъобразно и делото да бъде върнато на съда за продължаване на съдопроизводствени действия.

Военно-апелативният съд, в настоящия състав, след като взе предвид доводите, изразени в протеста, частната жалба, след като се запозна с всички материалите по делото и определението на Военен съд - Пловдив, намери, че частният протест и частната жалба са подадени от правоимащи лица, в законоустановения 7 – дневен срок, поради което са процесуално допустими.

В атакуваното протоколно определение № 93/27.05.2024 г. Военен съд - Пловдив е изложил хронологично движението на делото, повдигнатите спорове за подсъдност и резултата във връзка с определяне на родовата му подсъдност, позовавайки се на решението на Европейския съд по правата на човека по делото „Мустафа срещу България“. Видно от материалите по делото обвинителен акт, вх. № 94/19.04.2024 г. по описа на Военен съд – Пловдив е внесен срещу две военнослужещи лица - редник Н.й Е. А. и редник Г.А.Х., които са привлечени в качеството на обвиняеми лица като съизвършители и към настоящия момент спор досежно компетентния съд, който следва да разгледа делото спрямо военнослужещите лица няма. Разпоредбата на чл. 396, ал.1, т.1 от НПК е ясна и непротиворечива. На военните съдилища са подсъдни делата за престъпления, извършени от военнослужещи. Що се отнася до престъпленията, в осъществяването на

които са участвали граждански лица, а в конкретния случай по отношение на гражданското лице А.Й.Х., то видно от обвинителния акт той не е привлечан към наказателна отговорност от ВОП – Пловдив и спрямо него не е внасян обвинителен акт, предмет на настоящото производство. В обстоятелствената част на обвинителния акт не е посочено друго лице, взело участие в престъпното деяние освен военнослужещите редник Н.й Е. А. и редник Г.А.Х..

Ето защо, въз основа на практиката на Европейския съд, съдът винаги трябва критично да подхожда към резултатите от дейността на българската прокуратура дотолкова, доколкото повдигането на обвинението се извършва без обществен или съдебен контрол. Това изрично е посочено в делото „Илков срещу България”, както и в други осъдителни решения на Европейския съд срещу страната. Същевременно, логиката на държавността и уважението към държавните институции изисква да бъде отчетено, че съгласно чл. 127, ал.3 от Конституцията на Република България (изм. и доп. бр. 106 от 22.12.2023 г.) прокуратурата е единственият орган, който може да повдига обвинение при наличието на достатъчно годни доказателства, за това и в този случай на обвиняемите редник Н.й Е. А. и редник Г.А.Х. има повдигнати обвинения по чл.131, ал.1, т.4, пр.3 и т.12, вр. чл. 129 от НК спрямо пострадалите А. Г. Г. и Н. К. К. и във вр. чл. 130, ал.1 от НК спрямо пострадалия К. Н. К., вр. чл. 20, ал.2 от НК. Приложението на разпоредбата на чл. 216 от НПК, както и преценката на разследващите органи за разделяне на делото не подлежи на съдебен контрол и в този смисъл настоящия въззивен съдебен състав не споделя мотивите на първоинстанционния съд в тази част. В този смисъл основателни се явяват възраженията на повереника на частните обвинители и граждански лица, но те не могат да обосноват извод за отмяна атакувания съдебен акт, тъй като внесения в първоинстанционния съд обвинителен акт страда от пороци. Крайният извод на първоинстанционния съд за допуснати отстраними съществени нарушения на съдопроизводствените правила е правилен, макар и недостатъчно обоснован.

Настоящата възвинна инстанция намира, че Военен съд - Пловдив законосъобразно и правилно е прекратил съдебното производство по НОХД № 65/2024 г. по описа на съда, като е констатирал съществени процесуални нарушения, които ограничават процесуалните права на обвиняемите редник Н.й Е. А. и редник Г.А.Х. и в частност – правото им да разберат в какво са обвинени и да организират правилно защитата си. Няма спор в правната теория и съдебната практика, относно процесуалните функции на обвинителния акт, а именно - да постави фактическите рамки на обвинението и да очертае предмета на доказване по делото, както и че с него на привлеченото към наказателна отговорност лице следва да бъдат предявени всички обстоятелства, отнасящи се до съставомерните признаци на деянието, в това число времето, мястото и начинът на извършването му, които трябва да бъдат изложени по достатъчно ясен, конкретен и разбираем начин. Отстранимите съществени нарушения на процесуалните правила, допуснати

по време на досъдебното производство са дефинирани в разпоредбата на чл. 249, ал. 4 НПК, при чието приемане законодателят се е ръководил от постановките на цитираното тълкувателно решение Тълкувателно решение № 2 от 7.10.2002 г. на ВКС по т. н. д. № 2/2002 г., ОСНК, като принципния му подход е подкрепен с Тълкувателно решение № 6/19.02.2018 г. ОСНК на ВКС.

Обвинението в обвинителния акт следва да се формулира така, че да определи предмета на доказване от гледна точка на извършеното престъпление и участието на всеки един от обвиняемите в него. Винаги, когато се преценява обстоятелствената част на обвинителния акт, трябва да се установи дали непълнотите се отнасят до съставомерните признаци на деянието и участието на обвиняемия в него и при преценка дали на досъдебното производство са допуснати съществени и отстраними нарушения на процесуалните правила по смисъла на чл. 248, ал. 1, т. 3 НПК да се съблюдава редакцията на чл. 249, ал. 4, т. 1 НПК. В чл. 246, ал. 2 НПК законодателят е указал какво следва да е съдържанието на обстоятелствената на обвинителния акт, а именно извършеното от обвиняемите престъпление, времето, начина и мястото на извършването му, пострадалите лица, размерът на вредите, пълни данни за личността на обвиняемите. Единствено липсата на някои реквизити в обстоятелствената част на обвинителния акт, които не съставляват елементи на обвинението относно извършеното престъпление и участието на обвиняемия в него не води до ограничаване правата на правоимащите процесуални субекти и не може да бъде основание за връщане на делото в досъдебната фаза, но настоящия случай не е такъв.

Въз основа на изложеното и конкретиката на настоящия казус, несъстоятелни се явяват възраженията в частния протест, подкрепени с твърдението, че внесенния обвинителен акт съответства на изискванията на чл. 246 от НПК.

В обстоятелствената част на настоящия обвинителен акт, внесен във Военен съд - Пловдив на 19.04.2024 г. не са посочени всички основни факти, обуславящи съставомерните признаци на престъплението, за което обвиняемите редник Н.й Е. А. и редник Г.А.Х. са привлечени в качеството на обвиняеми и по този начин обвинителната теза не е формулирана в съответствие с разпоредбите на чл. 246, ал. 2 НПК и т. 4.2 от ТР № 2/2002 по т.д. № 2/2002 г на ОСНК на ВКС, поради което настоящата инстанция намира, че прокурорът е изготвил обвинителен акт, неотговарящ на изискванията на процесуалния закон. Това е така, защото изпълнителното деяние на престъплението по чл. 131, ал.1, т.4, пр.3 и т.12 вр. чл. 129 относно А. Г. Г. и Н. К. К., вр. чл. 130, ал.1 относно К. Н. К., вр. чл. 20, ал. 2 от НК действително и в цялост касае причиняване на телесни увреждания на повече от едно лице, по хулигански подбуди, но в същото време отличава всяка телесна повреда по отделно за всяко лице чрез поредицата от предложения съобразно характера и степента на причиненото нараняване и времето за възстановяване на пострадалите лица. Затова в общият обхват на чл. 129 ал.2

от НК попадат телесни увреждания като „*трайно затрудняване движението на крайниците, снагата или врата*”, но и „*обезобразяване на лицето или други части от тялото*”. Това е така защото ако трайното затрудняване на движението и функционирането на част или орган от човешкото тяло в определен момент на провеждане на лечение е излечимо то следите от обезобразяването остават за цял живот или отстраняването им изисква изразходването на значителни средства. Затова законодателят е задължил обвинението да посочи изрично не само мястото, но и да опише с изискуемата конкретика и начинът на извършване престъплението, както и причинените вреди. Видно от обвинителния акт, приложен на л.3 - л.6 от НОХД № 65/2024 г. по описа на ВС – Пловдив е записано бланкетно, че обвиняемите без причина нанесли побой чрез удари с ръце и крака по хулигански подбуди на обвиняемите А. Г. Г. и Н. К. К., като им причинили средна телесна повреда, изразяваща се в счупване на носни кости, довело до намалена носна проходимост. Така изготвения обвинителен акт е в противоречие с разпоредбата на чл.246 ал.2 от НПК. В него очевидно липсва описанието на начинът на извършването и не е посочено кое от всичките предложения на чл. 129, ал.2 от НК представлява извършеното престъпление, за което обвиняемите са предадени на съд.

Начинът на причиняване на телесните увреждания и тяхната последователност, както и кой от обвиняемите лица е нанасял конкретни удари с ръце и крака, на кого от пострадалите лица и по какъв начин са подробно описани от свидетели по делото, материализирани в протокол за разпит на Г. Н.ев С., протокол за разпит на М.Д.Т., протокола за разпит на Т.Е.Й., К. Н. К., Н. К. К., А. Г. Г.. Това е посочено и в съдебно-медицинската експертиза по писмени данни, приложена по делото, но не е отразен в обстоятелствената част на обвинителния акт. Фрагментарното посочване на механизма на деянието по този начин от друга страна води до невъзможност да се мотивира извода на прокурора за умисъл при нанесената средна телесна повреда по отношение на пострадалите А. Г. Г. и Н. К. К.. Описание на действията на всяко едно от обвиняемите лица изцяло липсва.

В този смисъл, правилно първоинстанционният съд е отбелязал, че посочването на обвиняемите в съучастие следва да обоснове какъв е приноса в осъществяване на престъпната дейност на всяко едно от обвиняемите лица, да е описано индивидуалното поведение на всеки от тях и причинната връзка с престъпния резултат. Неяснотата в обвинителния акт се изразява и в това, че липсва описание на обстоятелства и факти досежно задружност в усилията им за постигане на престъпния резултат и умисъла във всеки един поотделно, не само за извършване на престъплението, за което обвиняемия А. Г. Г. и обвиняемия Н. К. К. са предадени на съд, но и за съучастията им в него при формата на съизвършители. Коректно първоинстанционният съд е цитирал приложимата съдебна практика на Върховния касационен съд, като изрично е посочил, че всеки от съучастниците следва да отговаря за личните си действия, с които е допринесъл за извършване на престъплението. Очевидно

допуснатите процесуални нарушения са засегнали правото на обвиняемите да научат в какво точно са обвинени и да изградят съответно на това своята защита. Прокурорът при изготвяне на обвинителния акт е длъжен да даде отговор и на въпроса, описаните наранявания, от кого, къде, защо и как са причинени. Липсващата конкретизация се наблюдава и в постановлението за привличане на обвиняемите лица и също водят до ограничаване на правото на обвиняемите да възприемат какво точно деяние са извършили, ограничава процесуалните им права и на защитата. Така допуснатото нарушение е от категорията на отстранимите съществени процесуални нарушения.

Настоящият въззивен съдебен състав, макар и да не споделя изцяло мотивите на първоинстанционният съд, изложи допълнително аргументи в подкрепа на крайния извод на първоинстанционният съд, че прокурора е изготвил обвинителен акт, неотговарящ на изискванията на чл.246 , ал.2 НПК. Както в диспозитива така и в обстоятелствената част на обвинителния акт прокурора е следвало да отрази ясно и безпротиворечиво в какво точно се състои престъпното поведение на обвиняемите. Не е достатъчно кратко и схематично да е описано къде и кога е извършено престъпното деяние, но и по какъв начин и с какви действия в хронологичен порядък всеки един от обвиняемите е причинил телесни увреждания на пострадалите, за което са предадени на съд. Изясняването на всичко това следва да стане съобразно събраните в досъдебното производство доказателства за да е ясно и в какво точно се изразява противоправното поведение на обвиняемия А. Г. Г. и обвиняемия Н. К. К.. Необходимо е посочването на обективните и субективни признаци на извършеното деяние, които следва да важат и за съответния диспозитив в акта.

Възражението на прокурора, че първоинстанционният съд неправилно е изписал юридическата квалификация на основанията за прекратяване на съдебното производство и е върнал делото за доразследване, следва да бъде отнесена единствено като критика към използваната техниката при изготвяне на съдебния акт, но не и неговата незаконосъобразност.

Водим от горното и на основание чл. 345, ал. 1, вр. чл. 249, ал. 3 НПК, съдът

ОПРЕДЕЛИ:

ПОТВЪРЖДАВА определение № 93/27.05.2024 г. по НОХД № 65/2024 г. по описа на Военен съд – Пловдив.

ОПРЕДЕЛЕНИЕТО е окончателно и не подлежи на обжалване и протест.

Председател: _____

Членове:

1. _____

2. _____